

homenatge, doncs, a tot això.

Què recordes del Grup de Sardanistes?

- Hi vaig entrar als sis anys. Teníem un club allà dalt als regants i suposo que el fet d'entrar dins amb sis anys, envoltat de molta gent lliure pensadora a final del franquisme i començaments de la transició, va encaminar les meves idees, prenent exemple de gent com el Ton i d'altres. Hi havia un gran compromís amb el poble; crec que el lema sardanista encara és el mateix "treballem pel poble i amb el poble". Hi havia una gran unió, no hi havia tants cotxes! Avui en dia han canviat molt els temps i molts d'aquells lliures pensadors s'han anat acomodant, tot i que possiblement amb el record de tot allò.

Què creus que és més intel·ligent, ser fidel als teus principis o adaptar-te als temps que corren?

- Els vells comunistes deien, contra el reformisme! El reformisme és anar-se adaptant amb una excusa per abandonar els valors principals, és renunciar als teus principis per arribar al poder. Hi ha una frase que diu *el poder corrompe* i és tota una veritat. Jo, estant com a sindicalista, ho he vist; he vist gent molt bona deixar-se la pell pel sindicat i els seus plantejaments i, llavors, la gent que estava al davant xafar l'esforç que aquella persona estava fent desinteressadament. No els interessava, el xafaven, i això continua passant als sindicats.

Pallassos, Pallassos Sense Fronteres i Bosnia.

- Jo crec que Pallassos Sense Fronteres és una

de les ONG més sanes que existiesen. N'hi ha una bona part que estan manipulades des dels partits polítics, bancs, etc., i Pallassos Sense Fronteres continua sent bastant independent; sí que reben subvencions i busquen maneres de finançament alternatives, però les subvencions no són dolentes si les saps rebre amb dignitat, sense vendre't. És un dret que tenim tots, però sense deixar-te condicionar pels seus interessos.

L'experiència a Bòsnia va ser molt gratificant, una experiència personal molt bona, una part de mi es va quedar allí, però jo també me'n vaig endur moltes coses. Hi havia coses molt dures com quan anàvem per la carretera i ens van dir que si volíem parar a pixar que ho féssim al mig de la carretera perquè tots els voltants estaven plens de mines! I portàvem un camió escorta a la vora i una tanqueta al darrere i ens van dir. "Vosaltres tranquils que no passa res! Si passés alguna cosa, vosaltres pareu la furgoneta, la tanqueta us avançarà i us cobrirem la situació. Tranquils que no passa res!" Clar, penses, no passa res!, però, si passa això!, és que pot passar *algo* gros, pot sortir un grup de txècnics incontrolats en aquell moment. Ja s'havien firmat els acords de Dayton, però encara hi havia grups de txècnics que voltaven incontrolats, i clar! A sobre vas per la carretera, i et vas trobant els forats de les mines que havien retirat, i fins i tot trossos de carretera desfeta, perquè allí no van estar a temps de treure-les.

I els nens com responien?

- Molt bé, però no solament els nens, sinó també els grans, ho necessitaven. Els nens eren conscients del que passava, però els que més ho patien eren els adults; patien pels seus fills, per a poder menjar cada dia i, és clar, aquella estona que nosaltres feiem l'actuació podien arribar a desconnectar.

Al mateix temps, també la guerra es veu molt lluny! I quan vaig estar allí, la situació em va recordar molt a la guerra civil d'aquí. La situació era calcada, l'únic que en lloc de tres bàndols n'hi havia dos. Em recordava molt a històries que sentia contar a ma padrina i la gent gran del poble. La guerra no queda tan lluny i, a més, Iugoslàvia no és que fos un país tercermundista, tot al contrari, era un país bastant desenvolupat en tot, amb estudis, amb cultura...

Els nens, amb un globus, al·lucaven! Era increïble veure aquell somriure! Hi havia nens amb cinc i sis anys que solament havien vist la guerra i els grans, que havien tingut una vida més

normal, de cop no tenien res, ni tan sols el saber si viurien demà, saps? I això ha de ser molt dur! D'un dia per l'altre perdre-ho tot, no sé, els petits luxes que tenim aquí, la llibertat al carrer, o sigui, gairebé tot.

Alguns llibres.

- Qualsevol del Ferran Torrent, *El nom de la rosa* d'Umberto Eco, *La poció màgica* de Michael Ende i *11-09-01* que parla sobre les causes, l'abans i el després dels atemptats; hi ha conclusions molt bones, explica les marranades que han fet els americans, és un relat de com ho van viure i veure uns quants periodistes internacionals.

Alguns discs.

- *Qualsevol nit pot sortir el sol* de Jaume Sisa i després, potser depenent del moment i de la situació, sóc bastant eclèctic.

Pel·lícules.

- *El Graduado* i *Tierra y libertad* de Ken Loach.

Una frase.

- Doncs mira, una que vaig pensar el dia del meu aniversari: "Si hagués nascut vint anys més tard, ara només en tindria disset, però hauria perdut vint anys de la meva vida".

Un somni.

- La llibertat, tot i que és molt tòpic. Crec que ha perdut una mica de significat i és una paraula

que és molt seriosa.

La resposta està en el vent?

- La resposta està en el vent, i en la gent, amb les seves ganes de moure's i... de protestar.

S'hauria de legalitzar la marihuana?

- Penso que no, perquè si la legalitzen l'adulteraran, li ficaran impostos i ja no la podrem fumar a gust, sols la podran fumar els poderosos. M'estimo més que hi hagi una mica de vista grossa i que tothom es pugui plantar i fumar la seva marihuana.

Com et veuries si et poguessis veure des de fora?

- No ho sé, de vegades potser una mica ridícul, però bé, el sentit del ridícul ja fa dies que m'he l'he posat a la butxaca.

Quina diferència veus de la teva infància a la d'ara?

- La bicicleta i que abans sempre hi havia gossos solts pel carrer del poble. Ara es veu poc això i encara que sembli una tonteria dóna per fer una reflexió.

Jordi Gasió

Els preus, els pagaments amb targeta

ELS PREUS DELS PRODUCTES

En la gran majoria de serveis i productes de consum el preu és lliure, amb l'excepció d'alguns béns i serveis bàsics, com ara l'aigua, la llum, el gas, el telèfon... La llei, però, obliga els establiments a donar la màxima informació sobre els preus dels productes i serveis, de manera que aquest pugui ser exigible pel client, ja que el preu anunciat vincula l'establiment.

Els preus de venda han d'estar indicats amb cartells o amb etiquetes visibles i han d'estar precedits de les sigles PVP (preu de venda al públic). El preu indicat inclou els impostos i les

despeses, si és que n'hi ha. Hi ha alguns comerços que, per raons de seguretat, estan exempts d'aquesta obligació. És el cas de les joieries i de les pelleteries, per exemple.

El preu per unitat de mesura és el preu final, inclosos els impostos, per una unitat de mesura establerta -quilo, litre, metre, metre quadrat, metre cúbic...- o per unitat del producte, per exemple 1,30 €/litre o 0,80 €/kg. Aquest preu ha d'estar indicat en tots els productes que han d'especificar la magnitud de referència i en els productes que es comercialitzen per peces o unitats.

La llista de preus dels rètols fixos ha d'estar, almenys, en català.

ELS PREUS DELS SERVEIS

Els preus dels serveis han d'estar indicats amb cartells o amb llistes, i s'entén que el preu inclou els impostos, excepte que s'informi del contrari. La llista de preus ha d'estar, com a mínim, en català.

En el cas dels restaurants, els preus s'han d'exhibir tant a l'interior com a l'exterior del local. En canvi, els bars únicament han d'exhibir els preus a l'interior del local, de manera visible. Tant els restaurants com els bars han de tenir les cartes de preus, almenys, en català.

EL PAGAMENT AMB TARGETA

Hi ha dos tipus de targetes de pagament: les bancàries i les comercials o de clients que emeten els mateixos establiments.

Les targetes bancàries ens permeten comprar béns i gaudir de serveis. També podem obtenir crèdits i fer tràmits bancaris sense haver de dur diners a sobre. Són documents de plàstic amb bandes magnètiques o amb microprocessadors i contenen dades sobre la identitat del titular, el tipus i el nombre de compte i els límits de disponibilitat, entre d'altres.

Les targetes bancàries poden ser:

- De dèbit: carreguen l'import de les operacions automàticament al compte del titular. Tenen una disponibilitat limitada de fons.

- De crèdit: permeten ajornar el pagament de les compres o els serveis.

- Targeta moneder: es carreguen amb diner del compte corrent en caixers automàtics. S'usen per a compres diàries de petit import.

Les targetes se sol·liciten formalment a l'entitat bancària a través d'un contracte d'adhesió, que conté les condicions generals i particulars d'ús.

Les entitats bancàries no poden enviar targetes no sol·licitades als consumidors si li representen cap despesa.

Les targetes bancàries comporten unes despeses addicionals. Les més habituals són la quota anual i les comissions. El consumidor ha d'estar informat sobre aquestes despeses i té la possibilitat de negociar-les amb l'entitat en el moment de signar el contracte.

Cal recordar que les targetes són d'ús personal i, per tant, intransferibles.

Consells de seguretat

- Cal que signeu les targetes tan bon punt les rebeu.

- Memoritzeu el número clau de la targeta; sobretot no l'apunteu enlloc.

- Quan feu servir una targeta, exigiu que comprovin si la vostra identitat coincideix amb la

titularitat de la targeta.

- És preferible que utilitzeu targetes que tenen la vostra foto.

- Guardeu-vos una còpia del justificant de la transacció, per poder verificar els càrrecs.

- Les targetes caducades s'han de destruir.

- Si perdeu o us roben la targeta, comuniqueu-ho immediatament a l'entitat emissora perquè la bloquegi i l'anul·li; podeu fer-ho a través del telèfon d'atenció que funciona 24 hores. També és recomanable que confirmeu per escrit aquesta comunicació i formalitzeu la denúncia en una comissaria de policia.

Les targetes comercials o de clients

Tenen la finalitat de fidelitzar clients i ofereixen avantatges als consumidors habituals, com ara descomptes o regals. Algunes d'aquestes targetes també poden funcionar com a targetes de pagament.

Les compres amb targeta

Els establiments han d'indicar de forma visible quines targetes accepten.

Els establiments que fan publicitat d'acceptar targetes no poden fer discriminacions segons els diferents mitjans de pagament, és a dir, no poden cobrar un preu diferent pel pagament amb targeta o en metàl·lic.

D'altra banda, els comerços que accepten targetes durant tot l'any també les han d'acceptar en períodes de rebaixes, excepte que prèviament informin el consumidor que no les accepten.

Cal tenir present que els comerços tenen l'obligació d'assegurar-se de la identitat del titular de la targeta i, per això, han de demanar-vos el DNI i contrastar les signatures.

Tots els establiments de venda i tots els establiments de serveis han d'informar dels seus horaris.

Aquesta informació ha de ser clara i visible, tant quan l'establiment és obert com quan és tancat.

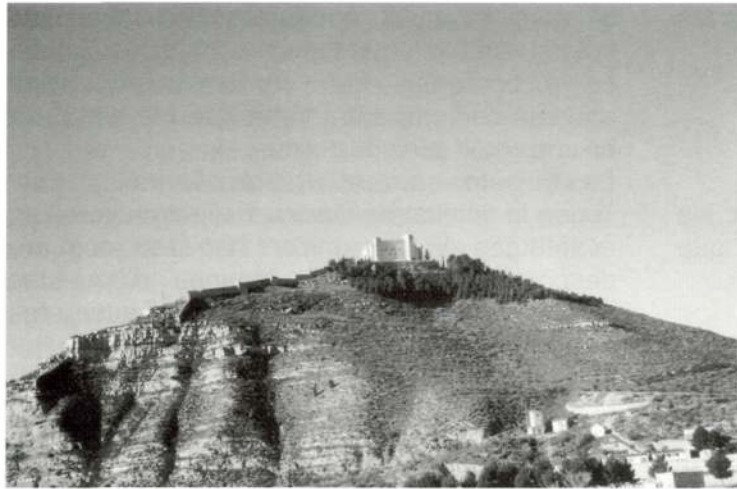
**Oficina de Consum del Consell Comarcal
del Segrià, amb la col·laboració de l'Institut
Català de Consum**

Rutes per les terres de ponent

Us proposem des d'aquestes pàgines una excursió paisatgística força interessant, seguint el curs de les aigües i movent-nos per una zona fronterera plena de contrastos: en un obrir i tancar d'ulls passem d'una comarca a una altra, saltem de

Castell de Mequinensa

província i canviem de comunitat autònoma, encara que el gruix del nostre recorregut se centra en la comarca del Segrià, a casa nostra.

Visitem l'anomenat **aiguabarreig**, la unió fluvial més extensa dels Països Catalans, inclosa dintre del Pla d'Espais d'Interès Natural de la Generalitat de Catalunya: és a **la Granja d'Escarp**, on el riu Cinca s'uneix al Segre i, a

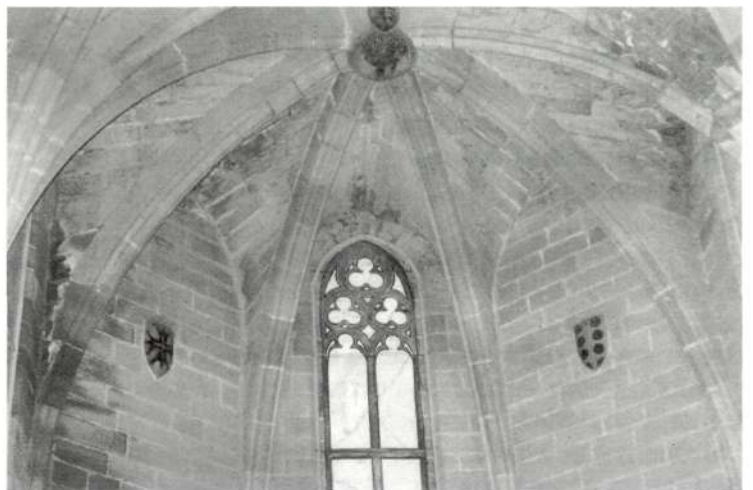
Mequinensa, on aquest vessa les seves aigües a l'Ebre. Esguardar des d'Almatret o des de Mequinensa aquesta immensa massa d'aigua resulta impressionant; fins i tot, produeix una mena de calfred difícil d'explicar i del tot diferent a l'experiència d'apropar-se al mar amb la seva calidesa-. Potser aquesta sensació sorgeix perquè alhora contemplem també l'empremta de l'home, sovint brillant, però de vegades temerària, sobre el paisatge (pantà de Mequinensa i pantà de Riba-roja)

La nostra proposta viatja de Lleida direcció Aitona-Seròs-la Granja d'Escarp i ens arriba fins a Mequinensa, ja a terres aragoneses; per tornar després endarrere fins a Seròs, agafar direcció Maials i pujar fins a Almatret, encara que també existeix la possibilitat de passar de Mequinensa fins a Almatret pels camins de les mines. El recorregut presenta itineraris força interessants que aconsellem fer amb calma per

tal d'assaborir-los com cal i, ja que la nostra sortida també inclou la pujada a **Montmaneu** (494 m), potser fóra millor reservar l'ascensió a la muntanya per excel·lència del Segrià per a un altre dia.

Voregem la ribera del Segre arbres fruiters a doll- i fem la nostra primera aturada a la Granja d'Escarp per contemplar l'aiguabarreig Cinca-Segre. Molt a prop, a Massalcoreig, hi ha l'Estació Biològica de l'Aiguabarreig i un Centre d'Informació. Continuem i pel camí, passat Seròs, localitzem l'antic monestir trinitari d'**Avinyana** (s.XIII), que fou panteó dels Montcada i que en l'actualitat acull el Centre d'Arqueologia de l'IEI sapigueu que el Baix Segre és una de les zones de Catalunya amb més jaciments arqueològics: Soses, Torres de Segre, Aitona, Seròs, la Granja d'Escarp...-. El monestir està sent rehabilitat i als voltants s'hi porten a terme excavacions arqueològiques.

Ens resten uns 10 km per arribar a Mequinensa i poder contemplar l'aiguabarreig del Segre amb l'Ebre i per esbossar un somriure quasi de perplexitat davant un poble d'interior reconstruït com si fos a primera línia de platja. Curiós, si més no. Mequinensa gaudeix des de fa molts anys d'un sector turístic molt

Avinyana

desenvolupat (pesca esportiva i esports nàutics), de la qual cosa comença ja a prendre nota Almatret: la seva oferta turística conjunta donaria a conèixer un ampli ventall de possibilitats culturals, esportives i paisatgístiques.

Però avui és precisament **Almatret** la nostra destinació principal i des dels seus quatre

Pou de la vila d'Almatret

miradors hem de gaudir d'unes extraordinàries panoràmiques: tots ells amb bones vistes, impressionants les del cingle de la Pena, balcó de l'Ebre.

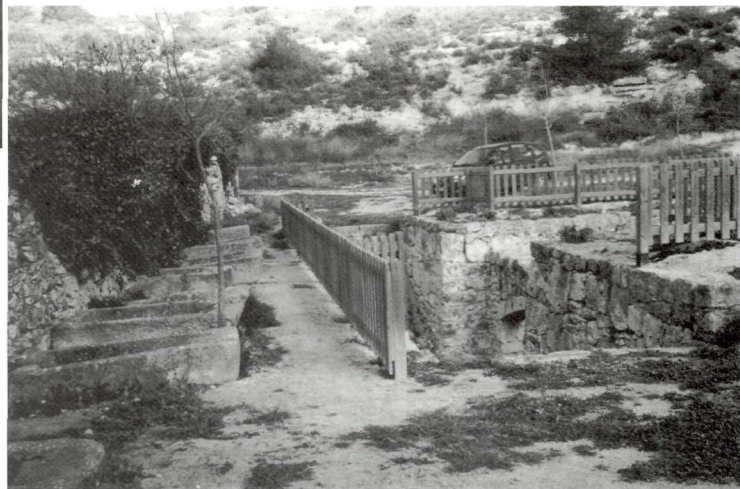
Almatret és l'únic poble del Segrià que toca l'Ebre té embarcament i fins i tot platja!- i el més alt de la comarca (462 m). Recentment, s'han senyalitzat tots els seus itineraris i disposa d'un Centre d'Informació de l'Espai Natural dels Tossals d'Almatret i l'Aiguabarreig, amb seu de

Presó. Escut dels Montcada.
Almatret

moment a l'Ajuntament (tel. 973 138 013). Els Tossals són espai protegit des de l'any 1992; crida sobretot l'atenció per ser un paisatge de contrastos: terreny àrid i espessos boscos de pi blanc (en aquesta zona trobem els boscos de ribera més extensos de l'Ebre), barreja de flora estepària procedent dels Monegros i flora mediterrània.

D'altra banda, el paisatge cultivat ens parla de les veïnes Garrigues, dels cultius de secà: camps d'oliveres i ametllers, i camps d'ordi si hem passat de Mequinensa a Almatret pels camins (sense arreglar) fets per a l'explotació de les abundants mines de la zona. L'itinerari a través

d'aquests camins resta sense senyalitzar i és una de les feines pendents dels governs aragonès i català per tal de posar en contacte dos pobles amb bons motius per col·laborar entre ells de cara a una ampliació de la seva oferta turística.

Anys enrere, aquesta havia estat una activa regió minera (mines de lignit), però actualment n'hi trobem bastants d'abandonades. Tot i així, encara n'hi ha unes quantes en actiu a Seròs, Almatret i Mequinensa, explotades per quatre empreses diferents. Existeix la possibilitat de visitar-les, però en casos molt concrets, a causa que han de paraitzar la seva activitat podeu demanar informació al telèfon 974 464 511-. Per la seva banda, des de l'Ajuntament d'Almatret ens han informat de la intenció d'adequar alguna de les mines abandonades per mostrar la feina que es realitzava a l'interior d'elles.

El transport del carbó es feia amb llaüts pel riu des de Mequinensa fins al delta, pel "camí de sirga" que anava paral·lel al riu (llegiu la novel·la de Jesús

Moncada *Camí de Sirga*) o es portava fins a Faió per transportar-lo en tren.

